

स्थानीय राजपत्र

गोकर्णेश्वर नगरपालिका, काठमाण्डौद्वारा प्रकाशित

खण्ड: २) काठमाण्डौ, चैत्र २१गते, २०७५साल, संख्या: २४

भाग२

गोकर्णेश्वर नगरपालिका नगर कार्यपालिका कार्यालयको सूचना

“गोकर्णेश्वर नगरपालिकाबाल गृह सञ्चालन कार्यविधि,
२०७५

प्रस्तावना:नगरपालिका क्षेत्रभित्र फेला परेकाआमा, बाबु वा संरक्षक विहीन, वेवारिसे, असहाय, अनाथ, बालबालिकालाई आश्रय र खानपिन, सुरक्षा, पालनपोषण तथा शिक्षा प्रदान गरी त्यस्ता बालबालिकाकाविशेष संरक्षण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

मूल्य रु १०१ -

गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गोकर्णेश्वर नगर कार्यपालिकाले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:(१) यस कार्यविधिको नाम“गोकर्णेश्वर नगरपालिकाबालगृह सञ्चालन कार्यविधि, २०७५”रहेको छ ।

(२)यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “अनाथ बालबालिका” भन्नालेप्रचलित संघीय कानून बमोजिम जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट अनाथ प्रमाणित भएका देहायका कुनै बालबालिका सम्भन्नु पर्छ ।

(१) वेवारिसे अवस्थामा प्रहरीले फेला पारेको र निजको बाबुवा आमा फेला नपरेको,

(२)अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा वेवारिसे अवस्थामा छाडिएको,

(३)बाबु र आमा पत्ता नलागेको,

(४) बाबु र आमा दुवैको मृत्यु
भई पालन पोषणको लागि
कुनै सम्पत्ति नभएको ।

- (ख) “ऐन” भन्नाले बालबालिका सम्बन्धी
ऐन, २०७५ सम्भन्नु पर्छ ।
- (ग) “कर्मचारी” भन्नाले बाल गृहको
सञ्चालन, बालबालिकाको हेरचाह,
रेखदेख, स्याहार सुसार तथा शारीरिक र
मानसिक विकासको लागि विभिन्न
क्रियाकलापमा संलग्न कर्मचारी सम्भन्नु
पर्छ ।
- (घ) “नियमावली” भन्नाले बालबालिका
सम्बन्धी ऐन, २०७५ बमोजिम बन्ने
नियमावली सम्भन्नु पर्छ ।
- (ङ) “प्रशासक” भन्नाले बाल कल्याण गृह
सञ्चालनको लागि नियुक्त प्रमुख
कर्मचारी सम्भन्नु पर्छ ।
- (च) “बालबालिका” भन्नाले अठार वर्ष उमेर
पूरा नगरेको व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ।
- (छ) “बाल गृह” भन्नाले ऐनको दफा ५२
बमोजिम स्थापना भएको बाल गृह
सम्भन्नु पर्छ ।

- (ज) “बालबालिका विरुद्धको हिंसा” भन्नाले ऐनको दफा ६६ को उपदफा (२) बमोजिमको कार्य सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) “बाल यौन दुर्व्यवहार” भन्नाले ऐनकोदफा ६६ को उपदफा (३) बमोजिमको कार्य सम्भन्नु पर्छ ।
- (ञ) “सञ्चालक” भन्नाले निजी क्षेत्र वा सामाजिक संघ संस्थाबाट सञ्चालन गर्ने मुख्य व्यक्ति वा सम्बन्धित बाल गृह सञ्चालन गर्ने सञ्चालक समितिसम्भन्नु पर्छ ।
- (ट) “मापदण्ड” भन्नालेनेपाल सरकारले स्वीकृत गरेकोएकीकृत आवासीय बालगृहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड सम्भन्नु पर्छ ।
- (ड) “व्यवस्थापन समिति” भन्नाले बाल गृह सञ्चालन गर्न सम्बन्धित निकायले तोकेको सञ्चालक समितिलाई सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले संस्थाको सञ्चालकसमेतलाई जनाउँछ ।
- (ढ) “सामाजिक संस्था” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भईस्थापना भएको गैर नाफामूलक संस्थालाई सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य गैरसरकारी संस्थासमेतलाई जनाउँछ ।

(ण) “निजी संस्था” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई स्थापना भएको नाफामूलक संस्थालाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य कम्पनी समेतलाई जनाउँछ ।

परिच्छेद-२

बाल गृहकोस्थापना र सञ्चालन

३. बाल गृह स्थापनाको उद्देश्य :देहायका उद्देश्य प्राप्तीको लागि बाल गृहको स्थापना गरिने छ:-

(क) असहाय बालबालिकालाई आश्रय दिने, खानपीन, लालनपालन तथा शिक्षा प्रदान गर्ने,

(ख) बालगृहमा आश्रित बालबालिकालाईआश्रयको साथै बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक विकास र खेलकुद तथा मनोरञ्जनको सुविधा उपलब्ध गराउने,

(ग) बाल गृहमा आश्रित बालबालिकाको शिक्षाको लागि आवश्यकता अनुसार शिक्षकको व्यवस्थापन तथा विद्यालयमा अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

(घ) अनाथ, असहाय बालबालिकाको सर्वोत्तम हितको लागि आवश्यक गतिविधि तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्ने,

- (ड) ऐनले गरेको प्रावधान बमोजिम बाल गृहमा बसोबास गर्ने आश्रित बालबालिकाको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्ने,
- (च) बाल गृहबाट सम्पादित कार्यमा एकरूपता कायम गर्ने ।

४. मापदण्ड बमोजिम बालगृह सञ्चालन गर्नु पर्ने:(१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन गरिने सरकारी बाल गृह वा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालन गरिने सबै प्रकारका बाल गृहले न्यूनतम रूपमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत एकीकृत आवासीय बाल गृहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड बमोजिम बाल गृह सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(२)नगरपालिकाले ऐन र नियमावलीको अधीनमा रही नेपाल सरकारबाट स्वीकृत न्यूनतम एकीकृत मापदण्डभन्दा उच्च सेवा सुविधाकोमापदण्ड निर्धारण गरी बाल गृह सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

५. पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने : (१) कुनै निजी संस्था तथा सामाजिक संस्थाले बाल गृह स्थापना तथा सञ्चालन गर्न चाहेमा ऐन, नियमावली तथा यस कार्यविधिको अधीनमा रही नगरपालिकाको पूर्व स्वीकृति लिई बाल गृह स्थापना तथा सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सञ्चालन भएका बालगृहको अनुगमन, नियमन तथा व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारीस्वीकृति दिने नगरपालिकाको हुनेछ ।

६. **बालगृहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन:** बालगृहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्दा देहायबमोजिम गर्नु पर्नेछ :-

- (क) बाल गृहमा पर्याप्त सुरक्षा व्यवस्थासहित खाने, बस्ने, सुत्ने र अध्ययनको लागि आवश्यक कोठा तथा स्थानको व्यवस्था मिलाउनुपर्ने,
- (ख) बाल गृहमा रहेका बालबालिकाको लागि आवश्यक पाठ्यपुस्तक तथा अन्य शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था गर्ने,
- (ग) बाल गृहमा बसोबास गर्ने बालबालिकामा कुनै पनि प्रकारको शारीरिक र मानसिक समस्या नहुने गरी बालमैत्री वातावरणको व्यवस्था मिलाउने,
- (घ) बाल गृहमा बसोबास गर्ने कुनै पनि बालबालिका विरुद्ध हिंसा, बाल यौन दुर्व्यवहार नहुने र भएमा सोको तत्काल कारबाही गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (ङ) बाल गृहमा रहेका अपाङ्गता भएका बालबालिकाको लागि विशेष व्यवस्था गर्ने, अपाङ्गमैत्री वातावरणको व्यवस्था मिलाउने तथा बालक र बालिकाको लागि बेग्ला बेग्लै बस्ने, सुत्ने र अध्ययन गर्ने कोठा, शौचालय, र स्नानकक्षको व्यवस्था गर्नुपर्ने,

- (च) ऐनको दफा ५३ बमोजिम विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पुनर्स्थापना नभएसम्म वा त्यस्तो बालबालिका अठार वर्ष नपुगेसम्म बाल गृहमा राख्नुपर्ने,
- (छ) बाल गृहमा रहेका बालबालिकाको बाबु आमा वा अभिभावक पत्ता लागेमा र बालबालिकाको उच्चतम हित हुने भएमा पारिवारिक पुनर्मिलन गराउनु पर्ने,
- (ज) बाल गृहमा भान्सा कोठा, भोजन कोठा, बस्ने, सुत्ने र खेलकुद मैदान सफा र स्वस्थ हुने गरी आवश्यक व्यवस्थामिलाउने,
- (झ) बालबालिकाको आवश्यक सुरक्षाको लागि बाल गृहको कम्पाउण्ड बाल तथा भवनको पूर्णरूपमा सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउने ।

७. **बाल गृहहस्तान्तरण गरी लिन सक्ने** : (१) ऐन प्रारम्भ भएका बखत नेपाल सरकारबाट सञ्चालनमा रहेको बाल कल्याण गृह नेपाल सरकारले नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गर्न चाहेमा नगरपालिकाले त्यस्तो बालगृह हस्तान्तरण गरी लिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम हस्तान्तरण गर्दा बाल गृहको स्वामित्वमा रहेको सम्पूर्ण दायित्व, जिम्मेवारी, सम्पत्ति र कर्मचारी समेत हस्तान्तरण गरी लिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (२) बमोजिम बाल कल्याण गृहको सम्पत्तिको व्यवस्थापन र सञ्चालन देहाय बमोजिमको हस्तान्तरण गरी लिन सकिनेछः-

(क) नगरपालिकाले बाल गृह सञ्चालन गर्न चाहेमाबाल गृहको चल, अचल सम्पत्ति, दायित्व, जिम्मेवारी र कर्मचारी हस्तान्तरण गरी लिनु पर्ने,

(ख) खण्ड (क) बमोजिम बाल कल्याण गृह सञ्चालन हस्तान्तरण हुन नसकेमाप्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेको इच्छुक निजी वा सामाजिक संस्थाबाट बाल कल्याण गृह सञ्चालन गर्न स्वीकृति दिने ।

८. बालगृहको चल, अचल सम्पत्तिको व्यवस्थापन र सञ्चालनः(

१) नगरपालिका क्षेत्रभित्रसञ्चालन भईरहेको बाल गृहको भौतिक चल तथा अचल सम्पत्ति, जग्गाजमीन र अन्य सम्पत्ति नेपाल सरकारको स्वमित्वमा रहनेछ र त्यस्तो चल अचल सम्पत्तिको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्न प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई नगरपालिकाले आवश्यक सहयोग गर्नेछ ।

(२) ऐन, नियमावली र यस कार्यविधिको अधीनमा रही प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी नगरपालिकाले बाल गृह स्थापना र सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(३) बालगृह सञ्चालन गर्दा बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक विकास हुने, बालबालिकाको सुरक्षा, उचित हेरचाह तथा स्याहार संहार र बालमैत्री वातावरणमा हुर्कन पाउने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(४) बालगृह सञ्चालन गर्दा असहाय, असक्त र अपाङ्ग बालबालिकाको लागि बाल गृहमा विशेष व्यवस्था गरिनुको साथै उनीहरूको हेरचाह र स्याहार,संहार गर्ने व्यवस्थामिलाउनु पर्नेछ ।

(५) कसैले नगरपालिकाभित्र बाल गृह सञ्चालन गर्न चाहेमा ऐन, नियमावली र यस कार्यविधिको अधीनमा रही प्रदेश सरकारको, सामाजिक विकास मन्त्रालय र नगरपालिकाको स्वीकृतिआवश्यकता अनुसार अन्य सरकारी निकायको साथै निजी तथा सामाजिक संघ संस्थाको समन्वयमा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

(६) ऐन बमोजिम बालबालिकाको सर्वोत्तम हित हुने गरी बाल मैत्री वातावरणको पूर्ण रूपमा व्यवस्था गरेर मात्र बालगृह स्थापना तथा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

(७) कुनै बालगृह सञ्चालकले कुनै कारणले संस्थाको हक हस्तान्तरण वा बिक्री वितरण गर्नुपरेमा औचित्यसहित नगरपालिकाको स्वीकृति लिई मात्र गर्न सकिनेछ ।

(८) वैदेशिक स्रोतबाट सञ्चालन गरिने त्यस्ता संस्थाहरूले नेपाल सरकारले तोकेको निकायबाट स्वीकृति लिएरमात्र बालगृह सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

९. आर्थिक भार व्यहोर्नु पर्ने:नगरपालिकाले आफूले सञ्चालन गरेको बालगृहको व्यवस्थापन खर्च आफैले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
१०. स्वीकृत लिनु पर्ने: (१) ऐन लागू हुँदाका बखत सञ्चालनमा रहेका बाल गृहले आफूले चाहेको तहमा रही सेवा सञ्चालन तथा कार्य गर्न सम्बन्धित तहको स्वीकृति लिई सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
(२)ऐन लागू हुँदाका बखत सञ्चालनमा रहेका बाल गृहले नगरपालिका अन्तरगत रही बाल गृह सञ्चालन गर्न चाहेमा ऐन लागू भएको मितिले एक वर्षभित्र नगरपालिकाबाट स्वीकृति लिई सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-३

बजेटको व्यवस्था, अभिलेखिकरण र अनुगमन

११. बजेटव्यवस्था र खर्च गर्ने विधि : (१) बाल गृह सञ्चालन गर्ने सञ्चालकलेसोको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था आफैले गर्नुपर्नेछ।
(२) नगरपालिकाले आफ्नो मातहतमा सञ्चालन भएको बालगृहको लागि सालबसाली रुपमा बजेट विनियोजन गरी बजेटको सुनिश्चितता गर्नुपर्दछ ।
(३) नगरपालिकाले बजेट विनियोजन गर्दाबाल गृहकोसञ्चालन र बालबालिकाको खाने, बस्ने, अध्ययन, युनिफर्म, खेलकुद जस्ता विषयमा आवश्यक शीर्षमा बजेटकोव्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम प्राप्त बजेट खर्च गर्दा बाल गृहले बालबालिकाको सर्वोत्तम हितलाई केन्द्रमा राखीमात्र गर्नुपर्नेछ ।

१२. प्रतिवेदन र अभिलेखीकरण गर्ने : (१) बाल गृहमा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण बालबालिकाको विवरण अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेछ ।

(२) बाल गृहले प्रत्येक चार महिनामा नगरपालिकामा खर्चको विवरण पेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको विवरण सम्बन्धित नगरपालिकाले र प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयमा र नेपाल सरकार, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१३. बाल गृहको अनुगमन गर्ने : (१) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रनेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, नगरपालिका वा निजी वा सामाजिक संघ संस्थाले सञ्चालन गरेको बाल गृह ऐन, नियमावली र यस कार्यविधि अनुरूप सञ्चालन भए नभएकोसम्बन्धमा नियमित रूपमा अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम र तोकिएको मापदण्ड बमोजिम सञ्चालन नभएको भए र सुधार गर्नपर्ने देखिएमा तत्काल बुँदागत रूपमा निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम नगरपालिकाले दिएको निर्देशन पालन गर्नु सम्बन्धित बाल गृह प्रशासक, सञ्चालकको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले बाल गृहको अनुगमन गरी दिएको निर्देशन नगरपालिका र सम्बन्धित बाल गृह प्रशासक तथा सञ्चालकले पालना गर्नुपर्नेछ ।

१४. सार्वजनिक सुनुवाई वा सामाजिक परीक्षण गरिने : (१) बाल गृहको सेवा सुविधा तथा व्यवस्थापन बारे प्रत्येक वर्ष सरोकारवालाको सहभागितामा बाल गृहले सार्वजनिक सुनुवाई वा सामाजिक परीक्षण गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमसार्वजनिक सुनुवाई वा सामाजिक परीक्षण गरेको सम्बन्धमा बाल गृहले प्रतिवेदन तयार गरी नगरपालिका र प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयमा समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

१५. सम्झौता गरी बाल गृह सञ्चालन गर्न सकिने : (१) नगरपालिकालेतहले ऐन, नियमावली र यस कार्यविधि अनुरूप निश्चित कार्य क्षेत्रगत शर्त निर्धारण गरी निजी संस्था तथा सामाजिक संघ संस्थासँगसम्झौतामा बाल गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ ।

(२) नगरपालिकाले नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको सम्बन्धित निकायसँग सम्झौता गरी सञ्चालन गरेको बाल गृहमामुलुकको जुनसुकै स्थानमा जन्मेको वा फेला परेको

बालबालिकालाई आफूले सञ्चालन गरेको वा आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालन भएको बालगृहमा संरक्षण दिनु पर्नेछ ।

१६. **बालबालिकाको विवरण पठाउनु पर्ने:** (१)विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई बाल गृहमा सिफारिस गरी पठाउँदा सिफारिस गर्ने अधिकारी वा निकायले त्यस्तो बालबालिकाको पूर्ण विवरण बाल गृहलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम बालबालिका सम्बन्धी पूर्ण विवरण उपलब्ध हुन नसकेमा सोही कुरा जनाएर सो सम्बन्धी पूर्ण विवरण पत्ता लगाउन वा बालबालिकाको पहिचान गराउन सम्बन्धित प्रहरी कार्यालयले बाल गृहलाई सहयोग गरी यथार्थ विवरण उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

१७. **बाल गृहको मुख्य काम:** बालगृहलेप्रचलित कानून र मापदण्ड बमोजिम तोकिएका कायको अतिरिक्त देहायको मुख्य मुख्य कार्यहरू गर्नु पर्नेछ :-

(क) ऐनमा उल्लेख गरिएका अवस्थाका बालबालिकालाई आश्रय दिने, खानपिन, पालन पोषण गर्ने, स्वास्थ्य उपचार गर्ने उचितशिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम प्रदान गर्ने,

(ख) बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक र बौद्धिक विकासका लागि नियमित खेलकुद तथा मनोरञ्जनको सुविधा उपलब्ध गराउने,

- (ग) आश्रित बालबालिकाको औपचारिक शिक्षाको प्रबन्ध गर्नुका साथै आवश्यकता अनुसार बालगृहमा पढाउने शिक्षकको व्यवस्था मिलाउनुका साथै विशेष प्रकृतिका र विद्यालय जान नसक्ने बालबालिकालाई अनौपचारिक शिक्षा तथा सीप विकासको अवसर दिलाउने,
- (घ) आश्रित बालबालिकाको सर्वोत्तम हितको लागि विभिन्न सिर्जनात्मक साहित्यिक र सांस्कृतिकबाल कार्यक्रममा सहभागी हुने अवसरकोसिर्जना गरी अतिरिक्त क्रियाकलापको व्यवस्थापन गर्ने ,
- (ङ) ऐनमा भएको प्रावधान बमोजिमका बालअधिकार प्रवर्धन हुने व्यवस्था मिलाउने ,
- (च) बाल गृहमा बाल क्लबको स्थापना गरी बाल सहभागितालाई प्रवर्धन गर्ने,
- (छ) बाल गृहमा बालमैत्री वातावरण कायम गरी बाल संवेदनशीलतालाई अभिवृद्धि गर्ने ,
- (ज) बाल गृहका पदाधिकारी, कर्मचारीहरुलाई बाल अधिकार र बाल संरक्षण बारे तालीम तथा अभिमुखीकरणको व्यवस्था गर्ने,
- (झ) बालबालिकाको तोकिएको वैयक्तिक विवरण फाराम अनिवार्य पूर्ण रूपमा

- भरी प्रशासक वा सञ्चालकबाट प्रमाणित गरी सुरक्षित राख्ने ,
- (ज) बालबालिकाको शैक्षिक तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रगति विवरण अद्यावधिक गर्दै सुरक्षित राख्ने ,
- (ट) बालबालिकाको शारीरिक र मानसिक विकासका लागि उमेर अनुसार संरक्षण, स्याहार सुसार, सुरक्षा, उचित हेरचाह तथा बालमैत्री वातावरणमा हुर्कन पाउने व्यवस्था मिलाउने ,
- (ठ) असहाय, असक्त र अपाङ्गता भएका बालबालिकाको लागि विशेष व्यवस्था गरिनुको साथै उनीहरूको हेरचाह र स्याहार सुसार गर्ने उचित व्यवस्था मिलाउने ,
- (ड) बालगृहमा आश्रित बालबालिकाको उच्चतम हितको लागि परिवारको खोजी गरी पारिवारिक पुर्नमिलन तथा पुर्नस्थापनाको लागि आवश्यक पहल गर्ने ।

स्वीकृत मिति: २०७५।१।२।२१

आज्ञाले,
अग्नि प्रसाद अधिकारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत